kultūrinio sluoksnio dalyje aptikta XVI–XVII a. datuotų statinių liekanų: pastato pamatas, medinės konstrukcijos (2, 4 pav.) bei plytelėmis klotos pastato grindys (3 pav.). Šurfe 3 aptiktas XVII a. datuojamas pastato pamatas. Tyrimų metu aptikti ir inventorinti 564 radiniai, kurie perduoti LNM.

Rusų St. 5

During the 2017 evaluation on the plot at Rusų St. 5, Vilnius, three test pits (16 m^2) were excavated, revealing a 2.85–3.1 m thick part of the cultural layer, the lower horizons of which, at a depth of 0.9–1.5 m from the current ground's surface, date to the 16th–18th centuries. The remains of 16th–17th-century structures were discovered in the lower part of the investigated cultural layer: a building foundation, wooden structures (Figs. 2, 4), and brick floors (Fig. 3). A 17th-century building foundation was found in test pit 3. The archaeologically valuable part of the cultural layer contains abundant 16th–18th-century finds (Fig. 1). 18th–19th-century paving and wooden structures and 16th–19th-century finds were recorded in the upper horizons of the mixed, fill-type cultural layer horizons. In all, 564 finds were discovered and catalogued during the investigation.

Arūnas Kalėjus

Aušros Vartų gatvės 21 žvalgomieji tyrimai 2016 m.

Aušros Vartų g. 21 sklypas Vilniuje yra į Š nuo buvusios Vilniaus miesto gynybinės sienos ir Medininkų (Krėvos, Aušros Vartų) vartų (1 pav.). Teritorija tarp Šv. Teresės bažnyčios ir buvusio Bazilijonų vienuolyno, į kurią patenka aptariamas sklypas, buvo užstatyta bent jau XVIII–XIX a. pradžioje. 1808 m. Vilniaus miesto plano duomenimis, šioje vietoje buvę 3 mūriniai pailgi namai, trumpais fasadiniais galais nukreipti į dabartinę Aušros Vartų gatvę. Už šių namų, tarp Bazilijonų gatvės ir buvusio Bazilijonų vienuolyno driekėsi sodai. Iki XIX a. vidurio urbanistinė situacija sklype pasikeitė. Buvę pastatai nugriauti ir praplėstas gretimų iš Š ir P esančių sklypų užstatymas. Dabartinis sklypo 3 korpusų namas 21 pastatytas XIX a. II pusėje – XX a. pradžioje. Tuo metu sklypo V dalyje, nuo buvusių sodų pusės pastačius pailgą pastatą, suformuotas vidinis kiemas. XX a. II pusėje kiemo Š dalyje pastatytas dar vienas statinys, padalijęs sklypą į dvi dalis.

Aušros Vartų g. 21 sklypas archeologų netyrinėtas. Gretima sklypo aplinka tirta 2000, 2001 (Aušros Vartų g. 12, 19), 2011 m. (Aušros Vartų g. 12–14) (*ATL 2000 metais*, 2002, p. 266, 65, 66; *ATL 2001 metais*, 2002, p. 206–208; *ATL 2011 metais*, 2012, p. 341–343). Tuo metu archeologų tyrinėta ir žvalgyta bendrame apie 450 m^2 plote. 2000 m. Aušros Vartų g. 19 žvalgytose tranšėjose fiksuotas 1–2,3 m storio suardytas supiltinis kultūrinis sluoksnis. Surasti negausūs XVII–XX a. radiniai. Vienuolyno PR kiemelyje žvalgyta 5 m^2 plote. 2001 m. Aušros Vartų g. 12 sklype tirta viena požeminių komunikacijų trasos atkarpa bei 5 šurfai. Bendras kultūrinio sluoksnio storis siekė 2,3 m. Atidengtas XIX a. akmenų grindinys bei XVI a. mūro fragmentas. Surasta XVII–XVIII a. archeologinių radinių. Didžiojoje teritorijos dalyje kultūrinio sluoksnio storis – 1,2–2,3 m, jo horizontai suardyti iki pat įžemio. 2011 m. Aušros Vartų g. 12, 14 žvalgyta naujai tiesiamų požeminių inžinerinių tinklų vietose. Rasti XVI a. pabaigos plytų–akmenų mūrų fragmentai – pastatų, stovėjusių prieš vienuolyno statybą, liekanos. Kultūrinio sluoksnio horizontai suardyti iki 1,2–1,4 m gylio. 1,9–2 m gylyje pasiek-

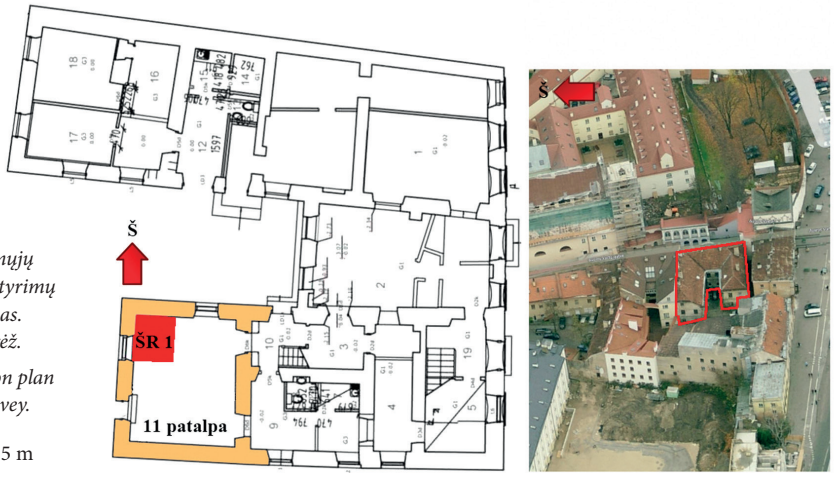

1 pav. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų situacijos planas. A. Kalėjaus brėž.

Fig. 1. Situation plan of the field survey.

2 pav. Šurfo 1 Š sienelės profilis iš P, matyti Š sienos pamato įgilinimas. A. Kalėjaus nuotr.

Fig. 2. The section of the N wall in test pit 1, as seen from the S. The depth of the N wall's foundation is visible.

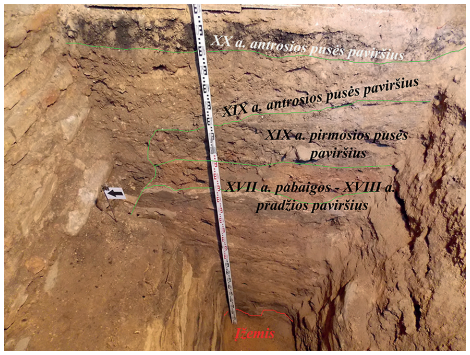

3 pav. Šurfo 1 R sienelės profilis iš V su parodytais XVII a. pabaigos – XX a. II pusės paviršiais. A. Kalėjaus nuotr.

Fig. 3. The section of the E wall in test pit 1 with the late 17th–second half of the 20th-century surface dicated.

tas smėlio įžemis. Į Š nuo Šv. Teresės bažnyčios portalo atidengta XVII a. laidojimo rūsio Š sienos dalis. Sklypo kiemo P dalyje, prie gynybinės miesto sienos kastas 2x1,5 m dydžio šurfas. Aptikti keli XVII–XVIII a. radiniai. Įžemis pasiektas 2 m gylyje.

2016 m. Aušros Vartų g. 21 P korpuso patalpoje, jos ŠV kampe ištirtas 4 m^2 ploto (2x2 m dydžio) šurfas. XVI–XX a. kultūrinio sluoksnio storis – iki 2,9 m. Rusvo smėlio įžemis pasiektas 2,7–2,9 m gylyje (2, 3 pav.). Virš įžemio susiformavę 1,5 m bendro storio XVI–XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontai. Čia rasta nedaug XVI ir XVII a. (?) nepadengtų glazūra buitinių keraminių indų, virimo puodų fragmentų ir žalios spalvos glazūra padengtos taupyklės fragmentas. Viršutiniame horizonte aptikta XVII a. plokštinių koklių, padengtų žalios spalvos glazūra, puoštų augaliniais ornamentais fragmentų, dubeninio koklio ketur-

kampe anga, kurio išorė aptiškusi žalios spalvos glazūra, fragmentas, neglazūruotų keraminių indų – virimo puodų, vazono dalių. Jono Kazimiero šilingo dydžio moneta ir švininė prekės plomba. Tolesnių tyrimų metu ankstyviausiųjų sluoksnių chronologija turėtų būti patikslinta.

1,2 m gylyje išlikęs XVII a. pabaigos – XVIII a. pradžios gelsvo smėlio paviršius. Virš jo rasti keli akmenys. Spėta, kad čia būta akmenimis grįsto paviršiaus (?). Smėlyje rastas XVII a. 7 dešimtmetyje kaldintas Jono Kazimiero šilingas.

Viršutiniai sluoksniai formavosi XIX–XX a., čia surasta įvairūs to laikotarpio radinių ir monetų. Pasitaiko pavienių ankstesnio laikotarpio – XVII a., radinių ir moneta. Aušros Vartų gatvės namo 21 tirtos patalpos be rūsio pamato apačia pasiekta 1,8 m gylyje.

The 2016 Field Evaluation at Aušros Vartų St. 21

In 2016, a test pit (4 m^2) was excavated in the NW corner of a room in the S building at Aušros Vartų St. 21 (Fig. 1). The 16th–20th-century cultural layer was up to 2.9 m thick. The natural soil was brownish sand (Figs. 2, 3). 16th–17th-century cultural layer horizons with a total thickness of 1.5 m had formed above the natural soil (Fig. 3). Sparse fragments of 16th and 17th (?)-century household pottery vessels were discovered in the lower horizon while fragments of 17th-century panel (*Blattkacheln*) and 'bowl-shaped' (*Schüsselkacheln*) stove tiles, pieces of pottery vessels: cooking pots and vases, a coin the size of a John II Casimir shilling, and a lead merchandise seal were found in the upper horizon.

Vida Kliaugaitė

Pylimo gatvė 47 / Gėlių gatvė 2

2017 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais atlikti detalieji tyrimai Vilniuje, rekonstruojamo pastato Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 inžinerinių tinklų įrengimo vietose. Iki projektinio gylio ištirti 8 plotai, iš viso 69,63 m^2 (1 pav.). Pastatas Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 yra Vilniaus senamiesčio 81 kvartale, kuris formavosi už miesto gynybinės sienos bei Rūdininkų vartų. Kvartalą riboja Gėlių, Pylimo ir Sodų gatvės. 1245 posesijoje, kuri užėmė beveik visą kvartalą, XVII–XVIII a. stovėjo medinis dvarelis, o už jo driekėsi daržai. Per 1794 m. sukilimą daugelis medinių statinių sudegė. XIX–XX a. kvartalas apstatytas mūriniais statiniais.

Pastate ir jo kieme vykdyti gana išsamūs tyrimai. I. Vosyliūtė 2006–2007 m. pastate ištyrė 2 patalpas (50 m^2), kuriose aptiko 3,04–3,4 m storio kultūrinį sluoksnį, datuojamą XVII–XVIII a., po juo – suplautinį gruntą su pavie-

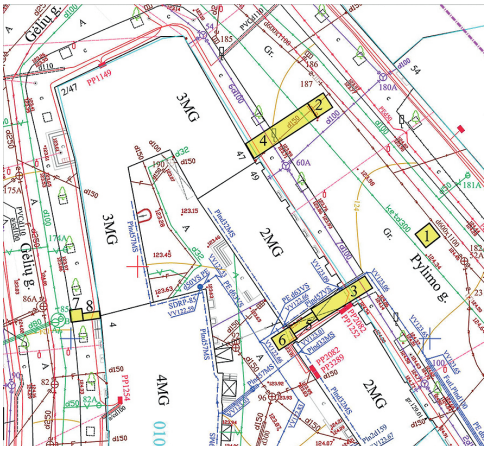

1 pav. Situacijos planas: 1 – 2017 m. tirti plotai. V. Kliaugaitės brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – areas excavated in 2017.